

Försvarsutskottets yttrande 2019/20:FöU1y

Ett modernt public service nära publiken – Villkor 2020–2025

Till kulturutskottet

Kulturutskottet har gett försvarsutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2018/19:136 Ett modernt public service nära publiken – Villkor 2020–2025 och följdmotionerna i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Försvarsutskottet begränsar sitt yttrande till propositionens förslag om beredskap och säkerhet. Från de inkomna motionerna behandlar utskottet fyra yrkanden av särskild relevans för försvarsutskottets beredningsområde.

Utskottet föreslår att kulturutskottet tillstyrker propositionen i de behandlade delarna och avstyrker de aktuella motionsyrkandena.

I yttrandet finns tre avvikande meningar (SD, C, KD).

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionen lämnar regeringen förslag om villkor och riktlinjer för den verksamhet som bedrivs av Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB under kommande tillståndsperiod fr.o.m. den 1 januari 2020 t.o.m. den 31 december 2025.

Propositionen lämnar förslag bl.a. i frågor om beredskap och säkerhet där det föreslås uppdateringar av beredskapsuppdraget så att det tydligare framgår att Sveriges Radio och Sveriges Television ingår i det svenska totalförsvaret.

Motionerna

Sex följdmotioner har inkommit med anledning av propositionen. Utskottet behandlar i yttrandet fyra yrkanden av relevans för försvarsutskottets beredningsområde.

I motion 2019/20:44 föreslår Per Lodenius (C) att regeringen tillsätter en utredning om public service-bolagens beredskapsuppdrag och roll vid kris samt om hur regelverken påverkar public service-företagens förutsättningar att utföra sina uppgifter inom totalförsvaret (yrkande 4).

Aron Emilsson m.fl. (SD) föreslår i motion 2019/20:58 dels att propositionen avslås i sin helhet (yrkande 1), dels att regeringen tillsätter utredningar om övergången från marksänd tv till modernare distributionssätt för bl.a. en bättre hantering av krissituationer (yrkande 4).

I motion 2019/20:61 föreslår Roland Utbult m.fl. (KD) att regeringen säkerställer att Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) och nyhetssändningar i en akut krissituation utformas så att de är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning (yrkande 5).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser – liksom Försvarsberedningen i dess slutrapport Värnkraft – Inriktningen av säkerhetspolitiken och utformningen av det militära försvaret 2021–2025 (Ds 2019:8) – att det är centralt för landets samlade försvarsanstängningar, inklusive det psykologiska försvaret, att regeringen och myndigheter alltid kan informera medierna och allmänheten i aktuella frågor. Utskottet instämmer därför med regeringen i att medierna har en central funktion för samhällets förmåga att hantera kriser och höjd beredskap. Sveriges Radio och Sveriges Television har en särskilt viktig roll för det svenska totalförsvaret, och där en så likartad struktur som möjligt såväl i fredstid som vid höjd beredskap är eftersträvansvärd.

Utskottet ser positivt på förslagen i de aktuella delarna av propositionen och på regeringens fortsatta arbete på området (förslagspunkt 7). Det är viktigt

att public service-intressen fortsätter att beaktas och att alla de initiativ som nu tas av intresse för totalförsvaret, bl.a. genom olika utredningar, verkar åt samma håll.

Mot bakgrund av vad som föreslås i fråga om beredskap och säkerhet i den aktuella propositionen ser utskottet för tillfället inte något behov av ytterligare utredningar av public service-bolagens beredskapsuppdrag, t.ex. kopplat till distribution. Utskottet föreslår därmed att kulturutskottet avstyrker motionerna 2019/20:44 (C) yrkande 4 och 2019/20:58 (SD) yrkande 4.

Utskottet delar regeringens bedömning att Sveriges Radio och Sveriges Television liksom tidigare kostnadsfritt bör sända meddelanden som är av vikt för allmänheten om en myndighet begär det samt att programföretagen liksom tidigare bör se till så att meddelandena får en lämplig utformning. Utskottet förutsätter att det senare inkluderar möjligheten för personer med funktionsnedsättning att nås av meddelanden som är av vikt för allmänheten. Utskottet anser inte att ytterligare åtgärder på området behöver vidtas för tillfället. Utskottet föreslår att kulturutskottet avstyrker motion 2019/20:61 (KD) yrkande 5.

I de fall frågan har gällt eventuell framtida outsourcing eller utförsäljning av verksamhet har utskottet tidigare uttryckt i yttrande 2018/19:FöU2y Återköpsprogram av aktier i Telia Company AB att det i dag saknas verktyg för att förebygga och förhindra att väsentliga totalförsvarsintressen exponeras för risker i samband med överlåtelse och upplåtelse av viktigare infrastruktur. Denna aspekt gör sig även gällande för samhällsviktig infrastruktur kopplad till public service. Utskottet anser därför att grundliga risk- och konsekvensanalyser är nödvändiga i sådana sammanhang.

Utskottet har i övrigt inget ytterligare att anföra med anledning av propositionen och föreslår därmed att kulturutskottet tillstyrker denna i nu behandlade delar. Motion 2019/20:58 (SD) yrkande 1 bör avstyrkas i nu behandlad del.

Stockholm den 1 oktober 2019

På försvarsutskottets vägnar

Beatrice Ask

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Beatrice Ask (M), Jan R Andersson (M), Roger Richthoff (SD), Mattias Ottosson (S), Daniel Bäckström (C), Hanna Gunnarsson (V), Jörgen Berglund (M), Sven-Olof Sällström (SD), Kalle Olsson (S), Mikael Oscarsson (KD), Alexandra Völker (S), Allan Widman (L), Caroline Nordengrip (SD), Elisabeth Falkhaven (MP), ClasGöran Carlsson (S), Lars Püss (M) och Heléne Björklund (S).

Avvikande meningar

1. Utredningar för bl.a. en bättre hantering av krissituationer (SD)

Roger Richthoff (SD), Sven-Olof Sällström (SD) och Caroline Nordengrip (SD) anför:

Vi anser att public service är en viktig del av totalförsvaret och ställer oss bl.a. frågan hur vi säkerställer att public services webbportaler går att nå i en krissituation. Vi föreslår att kulturutskottet dels föreslår att riksdagen avslår propositionen, dels föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen att den snarast bör tillsätta utredningar om övergången från marksänd tv till modernare distributionssätt för bl.a. en bättre hantering av krissituationer. Därmed bör kulturutskottet tillstyrka motion 2019/20:58 yrkandena 1 och 4.

2. Utredning om public service-företagens beredskapsuppdrag och roll vid kris m.m. (C)

Daniel Bäckström (C) anför:

Public service-företagen har en viktig uppgift att fylla vid kriser, och därför är beredskapsuppdraget för dessa en viktig uppgift. Behovet av att upprätta konkreta planer för totalförsvarsuppgifterna lyfts också av Försvarsberedningen liksom behovet av att öva på hur verksamheten ska fungera ifall högsta beredskap skulle gälla. Jag föreslår därför att en utredning tillsätts om public service-företagens beredskapsuppdrag och roll vid kris samt om hur regelverken påverkar public service-företagens förutsättningar att utföra sina uppgifter inom totalförsvaret. Det bör i detta sammanhang även utredas hur samverkan mellan företagen och ansvariga myndigheter ska genomföras. Jag anser att kulturutskottet bör ställa sig bakom det som anförs i denna avvikande mening och föreslå att riksdagen tillkännager detta för regeringen. Motion 2019/20:44 yrkande 4 tillstyrks därmed.

3. Tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning i fråga om Viktigt meddelande till allmänheten (KD)

Mikael Oscarsson (KD) anför:

Den parlamentariska public service-kommittén konstaterar att det behöver tas i beaktande att Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) i regel är mycket

korta meddelanden som ska skickas ut i akuta lägen utan fördröjning. Jag instämmer i princip i detta, men det minskar inte vikten av att säkerställa att personer med funktionsnedsättning nås av VMA om än med en mindre fördröjning. Jag föreslår därför att regeringen säkerställer att VMA och nyhets-sändningar i en akut krissituation utformas så att de är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Jag anser att kulturutskottet bör ställa sig bakom det som anförs i denna avvikande mening och föreslå att riksdagen tillkännager detta för regeringen. Motion 2019/20:61 yrkande 5 tillstyrks därmed.